

Sygn. akt VIA Ca 906/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA– Urszula Wiercińska

Sędzia SA– Aldona Wapińska

Sędzia SA– Ewa Śniegocka (spr.)

Protokolant– sekr. sąd. Agnieszka Janik

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta (...) W.

przeciwko J. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 kwietnia 2012 r.

sygn. akt XX GC 248/11

I oddala apelację;

II zasądza od Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta (...) W. na rzecz J. M. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 906/12

UZASADNIENIE

Powód - Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta (...) W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego J. M. kwoty 5.354.700,29 zł należności głównej, kwoty 14.530,51 zł skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 21.722,64 zł za okres od dnia 27 maja 2004 roku do dnia 1 grudnia 2009 roku oraz ustawowych odsetek liczonych od kwoty 5.354.685,76 zł od dnia 27 maja 2004 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu zostało wskazane, że prawomocnym wyrokiem z dnia 7 lipca 2008 r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 778/07 Sądu Okręgowego w Warszawie została zasądzona od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda kwota 5.376.408,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2004 r. do dnia zapłaty, kwota 100.000 zł od (...) sp. z o.o. na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony oraz kwota 7200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 lutego 2009 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 985/08 apelacja od ww. wyroku Sądu Okręgowego została oddalona i na rzecz powoda została zasądzona kwota 5400 zł

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję. Przedmiotem żądania pozwu w tej sprawie były nieuiszczone należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Postanowieniem z dnia 2 marca 2009 r. ww. wyrokiem zostały nadane klauzule wykonalności. Zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...) sp. z o.o. w W.. Na skutek wniesionej przez spółkę (...) sp. z o.o. kasacji wyrok został uchylony, a sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania. W konsekwencji postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec spółki (...) sp. z o.o. zostało umorzone. Następnie spółka (...) sp. z o.o. została zlikwidowana, co spowodowało umorzenie prowadzonego przeciwko niej postępowania w sprawie. W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego ww. spółki została zaspokojona część roszczenia powoda w kwocie 21.722,64 zł. Powód wskazał, że pozwany w niniejszej sprawie J. M. pełnił funkcję członka zarządu spółki (...) sp. z o.o.. W ocenie powoda fakt pełnienia przez pozwanego funkcji prezesa zarządu w ww. spółce oraz fakt, iż spółka uległa likwidacji, a wyroki stanowiące tytuły egzekucyjne wobec ww. spółki zostały zniesione, uzasadnia dochodzenie roszczeń powoda od pozwanego w świetle art. 299 § 1 k.s.h. Sąd Okręgowy w Warszawie, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda całą należność dochodzoną pozwem w niniejszej sprawie. Pozwany J. M. wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o dokonanie zwrotu pozwu ewentualnie oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, że wprawdzie w dniu 20 stycznia 2011 roku otrzymał od strony powodowej pismo stanowiące wezwanie do zapłaty należności dochodzonej w niniejszej sprawie, jednak do przedmiotowego pisma zostało załączone pełnomocnictwo procesowe udzielone osobie (r. pr. I. M. (1)), która podpisała wezwanie do zapłaty, a zatem fakt, iż osoba, która w imieniu powoda wezwała go do zapłaty spornych należności legitymowała się pełnomocnictwem procesowym, nie upoważniającym do podejmowania czynności przed wszczęciem postępowania, powoduje bezskuteczność skierowanego do pozwanego wezwania do zapłaty. Odnosząc się merytorycznie do żądania pozwu pozwany w pierwszej kolejności wskazał, że nie jest on prezesem spółki (...) sp. z o.o. i nie był nim w dacie wnoszenia pozwu w niniejszej sprawie, zaś kierując przeciwko niemu żądanie zapłaty na podstawie art. 299 § 1 k.sh. powód w pierwszej kolejności zobowiązany jest do przedstawienia tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, w której pozwany pełnił funkcję członka zarządu, a z samego uzasadnienia pozwu wynika, że taki tytułem powód nie dysponuje. Nie ma także możliwości jego uzyskania wobec wykreślenia spółki (...) sp. z o.o. z KRS. Z ostrożności procesowej pozwany J. M. podniósł, że w okresie, gdy był on członkiem zarządu ww. spółki nie było podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki. Nadto podniósł, że za niezaspokojenie swoich wierzytelności wobec spółki (...) sp. z o.o. w W. powód sam ponosi odpowiedzialność, gdyż jego roszczenie było wymagalne już w maju 2004 roku i wówczas majątek spółki pozwalał na zaspokojenie jej długów.

Powód wskazał, że osoba, która skierowała do pozwanego w imieniu powoda wezwanie do zapłaty należności dochodzonych pozwem w niniejszej sprawie jest pracownikiem powoda i jednocześnie jego pełnomocnikiem. Została ona upoważniona przez Dyrektora Zarządu Mienia Skarbu Państwa, działającego na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez Prezydenta m. (...) W.. Na skutek omyłki do skierowanego do pozwanego wezwania do zapłaty zostało załączone pełnomocnictwo procesowe, a nie materialno prawne, co pozostaje jednak bez znaczenia w niniejszej sprawie. Powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 roku (II CSK 300/06), powód wskazał, że w niniejszej sprawie zachodzi wyjątkowa okoliczność pozwalająca na zastosowanie stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w tym wyroku. Zgodnie z tym stanowiskiem, w sytuacji utraty przez spółkę bytu prawnego, możliwe jest w drodze wyjątku wykazanie istnienia wierzytelności wobec spółki w procesie przeciwko członkom jej zarządu. Powód podniósł również, że dla wykazania istnienia przesłanek egzoneracyjnych wyłączających odpowiedzialność pozwanego za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. w W., pozwany J. M. winien jest wykazać kondycję finansową ww. spółki na dzień wygaśnięcia mandatu pozwanego, co miało miejsce w okresie późniejszym niż 31 grudnia 2004 roku. W toku dalszego postępowania w niniejszej sprawie strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest właścicielem nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o powierzchni 1 ha 52 a 32 m. Użytkownikiem wieczystym tej nieruchomości była spółka (...) sp. z o.o. w W., która prawo wieczystego użytkowania wieczystego ww. nieruchomości nabyła na podstawie umowy z 30 lipca 1997 roku. Powód wypowiedział ww. spółce dotychczasową wysokość opłaty z tytułu użytkowania wieczystego składając ofertę jej podwyższenia do kwoty 1.463.185,90 zł od dnia 1 stycznia 2001 roku. Na skutek odwołania spółki (...) sp. z o.o. w W. zasadność wypowiedzenia wysokości opłaty rocznej była przedmiotem rozpoznania w sprawie I

C 1060/01 przed Sądem Okręgowym w Warszawie, który powództwo spółki oddalił. Apelacja od tego wyroku została również oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 2004 roku.

Pomimo powyższego w okresie od 2001 roku do 2004 roku spółka (...) sp. z o.o. w W. uiszczala na rzecz powoda opłaty roczne z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości w wysokości sprzed dokonanego jej wypowiedzenia. Z uwagi na powyższe, pozwem z 25 maja 2007 roku powód wystąpił przeciwko spółce (...) sp. z o.o. o zapłatę kwoty 5.376.408,40 zł stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą opłaty rocznej należną powodowi, a kwotą opłaty uiszczaną przez spółkę. Wyrokiem z dnia 2 lipca 2008 roku wydanym w sprawie II C 778/07 ww. należność została zasądzona na rzecz powoda. Apelacja spółki (...) sp. z o.o. w W. od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 lutego 2009 roku wydanym w sprawie I ACa 985/08. Orzeczenie to zostało zaopatrzone klauzulą wykonalności. Na podstawie tego orzeczenia zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...) sp. z o.o. w W., które na dzień 29 kwietnia 2009 roku było nieskuteczne.

Spółka (...) sp. z o.o. w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 lutego 2009 roku. Na skutek tej skargi wyrok Sądu Apelacyjnego oraz poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 maja 2007 roku zostały uchylone wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2010 roku, a sprawa została przekazana Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Przed wydaniem ww. wyroku Sądu Najwyższego, uchwałą z dnia 13 sierpnia 2009 roku Spółka (...) sp. z o.o. w W. została postawiona w stan likwidacji. Uchwała ta zapadła po uprzednim oddaleniu wniosku spółki o ogłoszenie jej upadłości. W toku trwania likwidacji pełnomocnik powoda zgłosił likwidatorowi swoją wierzytelność wynikającą z uchylonego wyroku. W dniu 1 grudnia 2009 roku na rzecz powoda został uiszczony przez (...) sp. z o.o. w likwidacji kwota 21.722,64 zł.

Spółka (...) sp. z o.o. została wykreślona z KRS postanowieniem z dnia 8 marca 2010 roku.

Prowadzone przeciwko ww. spółce postępowanie w sprawie o zapłatę zostało umorzone postanowieniem z dnia 21 lipca 2010 roku w związku z wykreśleniem spółki (...) sp. z o.o. w likwidacji w W. z KRS.

Od dnia 23 maja 2003 roku do dnia 10 czerwca 2005 roku pozwany J. M. pełnił funkcję prezesa Zarządu spółki (...) sp. z o.o. Pismem z 16 grudnia 2010 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 5.369.216,27 zł. W wezwaniu zostały powołane wyżej opisane okoliczności faktyczne, a jako podstawa prawna żądania zapłaty został wskazany przepis art. 299 § 1 ksh. Omawiany dokument w imieniu powoda podpisała I. M. (1), zaś załącznik do niego stanowiła kopia pełnomocnictwa upoważniającego ww. do reprezentowania powoda w sprawach sądowych i toczących się przed innymi organami orzekającymi. I. M. (2) była również pełnomocnikiem powoda do składania oświadczeń woli, w szczególności w zakresie windykacji należności związanych z gospodarowaniem zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

W odpowiedzi na powyższe pozwany J. M. wskazał I. M. (1), że załączone do wezwania pełnomocnictwo nie upoważnia jej do wysuwania wobec niego roszczeń w imieniu powoda. Z ostrożności podniósł, że kierowane przeciwko niemu roszczenie jest pozbawione podstaw prawnych.

Oceniając materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wskazał, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały ustalone w oparciu o dokumenty, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania, zaś fakty mające najbardziej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie były sporne pomiędzy stronami niniejszego postępowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego za spóźnione uznać należy wnioski dowodowe zgłoszone przez stronę pozwaną przy piśmie z dnia 30 marca 2012 roku, nie było bowiem przeszkód ku temu, aby wniosek o zwrócenie się przez sąd do Urzędu Skarbowego o nadesłanie dokumentów dotyczących spółki (...) sp. z o.o. został zgłoszony w sprzecznie od nakazu zapłaty. Nie jest wiarygodne, aby pozwany, który pełnił funkcję prezesa ww. spółki nie wiedział o istnieniu takich dokumentów. Zgłoszone przy ww. piśmie dowody nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. W żaden sposób nie wykazują one sytuacji majątkowej spółki (...) sp. z o.o. w okresie, gdy pozwany był członkiem

jej zarządu. Wynika z nich tylko tyle, że zapłata należnego od spółki (...) została rozłożona na raty, nie wiadomo natomiast, czy spółka miała zadłużenia z innych tytułów, czy jaki miała majątek.

Sąd Okręgowy uznał, że całkowicie bezzasadnym jest wniosek strony pozwanej o dokonanie zwrotu pozwu w niniejszej sprawie. Przedłożone przez powoda dokumenty nie pozostawiają wątpliwości, że I. M. (2) podpisująca wezwanie do zapłaty kierowane do pozwanego, była uprawniona do podjęcia takiej czynności. Fakt, że stosowne pełnomocnictwo nie zostało pozwanemu przesłane wraz z wezwaniem nie ma żadnego znaczenia. Przede wszystkim zaś uwzględnienie omawianego wniosku pozwanego nie było możliwe, albowiem zgodnie z treścią art. 130 k.p.c, zwrot pozwu nie może nastąpić po nadaniu mu biegu - po doręczeniu jego odpisu stronie przeciwnej.

Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 299 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, zaś członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

W okresie, którego dotyczy zgłaszana przez powoda wierzytelność pozwany pełnił funkcję członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. Został on powołany do jej pełnienia uchwałą z dnia 13 maja 2003 roku. Z uwagi na brak uregulowania w umowie spółki okresu, na jaki powoływany jest zarząd, mandat do pełnienia funkcji członka zarządu wygasł pozwanemu w dniu 10 czerwca 2005 roku, z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2004 (będący dla pozwanego pierwszym pełnym rokiem obrotowym pełnienia tej funkcji), zgodnie z treścią art. 202 § 1 k.s.h. Najistotniejszą sporną okolicznością w niniejszej sprawie było to, czy nie dysponując tytułem egzekucyjnym wydanym przeciwko spółce (...) sp. z o.o. powód może zgłaszać skuteczne żądanie zapłaty wskazywanych wierzytelności spółki przeciwko pozwanemu jako członkowi zarządu tej spółki, na podstawie art. 299 k.s.h. W sprawie niniejszej poza sporem pozostaje, że powód takim tytułem nie dysponuje. Sąd Okręgowy w tym zakresie w pełni podzielił stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym sytuacja taka jest niedopuszczalna.

Zgodnie z treścią przepisu art. 299 § 1 k.s.h. wierzyciel winien wykazać bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, a konsekwencji - istnienie podstawy do prowadzenia egzekucji, tj. tytułu egzekucyjnego wydanego przeciwko niej. Wskazuje na to liczne orzecznictwo, w tym również powołane przez stronę pozwaną w toku postępowania w niniejszej sprawie.

Pamiętać również należy, że zgodnie z treścią powołanego przepisu art. 299 ksh, ograniczony został zakres postępowania dowodowego prowadzonego na podstawie tego przepisu. Nie zezwala on na merytoryczne badanie istnienia i wysokości wierzytelności wobec spółki. Niedopuszczalne było zatem - jak o to wniosowała strona powodowa - ustalenie w toku postępowania w niniejszej sprawie istnienia i wysokości wierzytelności powoda wobec spółki (...) sp. z o.o. w W. w sytuacji braku tytułu egzekucyjnego wystawionego przeciwko tej spółce. Oceniając zasadność powództwa w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy miał również na uwadze treść powołanego przez powoda orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 roku (II CSK 300/06). W ocenie Sądu Okręgowego (niezależnie od tego, że orzeczenie to nie ma mocy wiążącej dla wyrokowania w sprawie niniejszej) tezy zawarte w tym orzeczeniu nie mogą mieć zastosowania w sprawie niniejszej z uwagi na odmienną jej stan faktyczny. W stanie faktycznym sprawy, w której wyrokował Sąd Najwyższy wierzyciel nie uzyskał w ogóle zaspokojenia swojej wierzytelności. W sprawie niniejszej wierzytelność powoda została częściowo zaspokojona w toku postępowania likwidacyjnego. Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy II CSK 30/ miały miejsce w niewielkich odstępach czasowych, zaś w sprawie niniejszej powód wystąpił z żądaniem zapłaty należności przeciwko spółce (...) sp. z o.o. dopiero trzy lata po uprawomocnieniu się wyroku oddalającego powództwo w sprawie, w której kwestionowane było wypowiedzenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Należy pamiętać, że w toku postępowania likwidacyjnego spółki (...) sp. z o.o. powód uzyskał częściowe zaspokojenie swojej wierzytelności, wyczerpał zatem tę drogę i ewentualne roszczenia powoda przeciwko pozwanemu J. M. rozpatrywać należy w kategoriach odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadach ogólnych (art. 415 k.c.). Pamiętać bowiem należy, że przepis art. 299 k.s.h., ma charakter normy szczególnej i nie jest możliwe jego rozszerzające traktowanie, do czego doprowadziłoby uwzględnienie żądania pozwu w sprawie niniejszej. Wskazane powyżej okoliczności legły u podstaw oddalenia powództwa w niniejszej sprawie.

Dalsza część rozważań Sądu Okręgowego czyniona jest jedynie na marginesie i stanowi krótkie odniesienie się do innych zagadnień podnoszonych przez strony w toku postępowania w niniejszej sprawie, a mianowicie:

dopiero po trzech latach od uprawomocnienia się wyroku ustalającego wysokość opłaty rocznej, powód wystąpił przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z żądaniem zapłaty,

pozwany J. M. nie wykazał, że w okresie sprawowania przez niego funkcji członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. nie było podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił powództwo.

Od tego wyroku powód złożył apelację.

Zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 233 § 1 k.p.c. - poprzez wyprowadzenie wniosków końcowych sprzecznych z zebrany materiał dowodowy polegających na przyjęciu, iż powód nie wykazał przesłanki bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko spółce (...) sp. z o.o., stanowiącej podstawę subsydiarnej odpowiedzialności członka zarządu, w sytuacji, gdy z dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy wynika, iż wierzytelność powoda wynikająca z podwyższenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) nie była kwestionowana w postępowaniu likwidacyjnym dotyczącym (...) sp. z o.o., została ona częściowo zaspokojona w postępowaniu likwidacyjnym i wskutek zakończenia postępowania likwidacyjnego i wykreślenia spółki z rejestru egzekucja w pozostałym zakresie okazała się bezskuteczna;

II. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 299 § 1 k.s.h. poprzez błędną wykładnię, sprowadzającą się do przyjęcia, iż w każdym przypadku warunkiem subsydiarnej odpowiedzialności członka zarządu jest istnienie tytułu egzekucyjnego wydanego przeciwko spółce, w sytuacji, gdy prawidłowa wykładnia powyższego przepisu prowadzi do wniosku, że dopuszczalna jest możliwość skutecznego dochodzenia zapłaty od członka zarządu w wypadku braku tytułu egzekucyjnego wydanego przeciwko spółce i wykazywanie istnienia wierzytelności przeciwko spółce w postępowaniu wytoczonym w oparciu o art. 299 k.s.h.

W konkluzji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, tj. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 5.369.216,27 zł, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, wraz z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej;

w każdym przypadku wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez statio fisci kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Na wstępie należy podkreślić, iż stan faktyczny, niekwestionowany przez strony postępowania został prawidłowo ustalony przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny przyjmuje go za własny. Spór między stronami nie dotyczył ustaleń faktycznych, lecz oceny prawnej tych ustaleń.

Członek zarządu spółki może odpowiadać za jej zobowiązania powstałe w okresie, gdy pełnił tę funkcję. Tymczasem pozwany J. M. był prezesem spółki (...) od 12.05.2003r (wpis do KRS nastąpił w dniu 4.06.2003r), zaś powód żąda zapłaty za okres od początku 2001r. Pozwany nie był wówczas ani prezesem spółki (...) ani też członkiem jej zarządu, dlatego też jego odpowiedzialność za zobowiązania spółki powstałe w tym czasie na podstawie art. 299 ksh jest wykluczona. Wprawdzie opłaty za wieczyste użytkowanie w nowej wysokości stały się wymagalne dopiero z dniem uprawomocnienia się wyroku w sprawie tych opłat, tj. z dniem 26.05.2004r, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2005 r. III CZP 37/05 „Ustalona przez sąd opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego (art. 80 ust. 1 i 2 w związku z art. 78 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami - jedn. tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) staje się wymagalna, w części przewyższającej opłatę dotychczasową, po uprawomocnieniu się wyroku.”, powstały jednak wcześniej, gdy pozwany nie był jeszcze członkiem zarządu spółki (...). Zacytowana uchwała jest zresztą krytykowana, m.in. za sprzeczność z treścią art. 79 ust 8 w zw. z ust 4 i 5 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami.

Powód dochodzi należności z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości za okres 2001 - 2004. W dniu 29.09.2004r spółka (...) sprzedała prawo wieczystego użytkowania nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. na rzecz (...) SA, nie wiadomo, kiedy został złożony wniosek o wpis w księdze wieczystej, a więc nie wiadomo, czy zapłata za wieczyste użytkowanie nieruchomości należy się powodowi od pozwanego za cały 2004r.

Rację ma pozwany, iż powód z dużym opóźnieniem zabrał się za egzekwowanie swych należności, zaś w tym przypadku kilka lat spóźnienia miało bardzo duże znaczenie. Już w maju 2004r wiadomym było, jaka kwota należy się powodowi jako właścicielowi nieruchomości za jej wieczyste użytkowanie, tymczasem powód dopiero po trzech latach wystąpił przeciwko spółce (...) o należne mu opłaty, zaś pozew w niniejszej sprawie wpłynął dopiero w 2011r. Powoływanie się powoda na niemożność uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce wobec jej likwidacji w sytuacji, gdy powód mógł starać się o uzyskanie tego tytułu w czasie, gdy spółka istniała i dobrze funkcjonowała, jest chybione. Przypomnieć trzeba, że spółka (...) została wykreślona z KRS w 2010r, zaś o tym, że zalega ona z opłatami za wieczyste użytkowanie wiadomo było już 6 lat wcześniej. Wprawdzie wskazane przez Sąd Okręgowy odmienności stanu faktycznego sprawy niniejszej i sprawy, na tle której zapadł wyrok II CSK 300/06 rzeczywiście nie mają istotnego znaczenia, jednak inne okoliczności, jak np. nieuzasadniona zwłoka w dochodzeniu należności powodują niemożność zastosowania tejże uchwały w niniejszej sprawie. W sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy wszystko odbyło się w przeciągu jednego roku, zaś w obecnie rozstrzyganej - w ciągu kilku lat. Sytuacja powoda nie jest szczególnie uzasadnionym przypadkiem usprawiedliwiającym odstępstwo od zasady posiadania tytułu stwierdzającego istnienie należności i uprawniającego do egzekucji przeciwko spółce. Rację ma również pozwany twierdząc, iż pogląd zaprezentowany w tej uchwale jest poglądem odosobnionym - we wszystkich innych orzeczeniach Sąd Najwyższy przyjmuje konieczność istnienia tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, trudno więc uznać, że prawidłowa wykładnia art. 299 ksh to taka, jaką zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku II CSK 300/06. Zasada, że do dochodzenia roszczeń na podstawie art. 299 ksh potrzebny jest tytuł egzekucyjny przeciwko spółce wynika wprost z uchwały Sądu Najwyższego z dnia II CZP 10/99 z dnia 15.06.1999r „Wierzyciel powołujący się na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie może pozwać członka zarządu tej spółki na podstawie art. 298 § 1 kodeksu handlowego bez uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce.”; potwierdzona ona została w licznych orzeczeniach, np. w wyroku I CK 160/02 z 21.10.2003r „Warunkiem koniecznym do poniesienia odpowiedzialności za zobowiązania spółki z o.o. przez członków jej zarządu jest uzyskanie przez wierzyciela przeciwko tej spółce wyroku zasądzającego dochodzoną należność.”

Istnieje wprawdzie szereg orzeczeń wskazujących na to, iż bezskuteczność egzekucji może być wykazywana w różny sposób, tyle, że konieczny jest tytuł egzekucyjny uprawniający do prowadzenia egzekucji, a więc wykazujący istnienie wierzytelności wobec spółki.

Pozwany twierdzi też, że nieruchomości, za użytkowanie wieczyste której powód dochodzi zapłaty przestała istnieć z chwilą jej podziału - jest to okoliczność, która mogłaby wpłynąć na treść wyroku w sprawie II C 778/07, który został uchylony i obecnie nie istnieje. Fakt przysługiwania należności z tytułu użytkowania wieczystego konkretnej nieruchomości za konkretny okres powinien być udowodniony przez powoda, tego zaś obowiązku powód nie dochował. Powód nie wykazał nawet (co nie było zresztą kwestionowane w toku postępowania), iż faktycznie jest właścicielem nieruchomości przy ul. (...) w W.. Należy więc uznać, że powód nie wykazał istnienia po swej stronie wierzytelności wobec spółki (...).

Dodatkowo należy podkreślić, że wykreślenie spółki z KRS nie jest w żadnym razie naruszeniem przepisów ksh - istnieje wszak przepis art. 287 ksh.

Nie jest istotnym w tym przypadku, jaki był powód wydania przez Sąd Najwyższy wyroku uchylającego - czy były to przyczyny formalne czy merytoryczne - faktem jest, że wyroki Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego zostały uchylone, przestały istnieć w obrocie prawnym i nie wolno powoływać się na egzekucję prowadzoną na ich podstawie.

Faktem jest też, że pozwany J. M. nie był prezesem spółki (...) w chwili wnoszenia pozwu, a taki (błędny) sposób oznaczania strony pozwanej wcale nie jest „zwyczajowo przyjęty”. Wyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej żądań pozwu następuje w jego uzasadnieniu i jest to metoda wynikająca ze stosownych przepisów, a nie tylko powszechnie przyjęta.

W zarzutach apelacyjnych jest mowa o niewykazaniu przez powoda przesłanki bezskuteczności egzekucji, gdy tymczasem chodzi o niewykazanie istnienia wierzytelności poprzez brak tytułu stwierdzającego tę okoliczność. Okoliczność przysługiwania powodowi należności od spółki (...) nie może być wykazywana w procesie o zapłatę wytoczonym przeciwko byłemu prezesowi tej spółki.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł, jak w wyroku na mocy art. 385 kpc, o kosztach postępowania apelacyjnego postanowił zaś na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc.